

Наукові перспективи
Видавнича група

ЖУРНАЛ
Національні інтереси

України

*Творимо переможне
майбутнє України разом*

5(22)
2026

Військова академія (м. Одеса)

Видавнича група «Наукові перспективи»

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного
управління*

«Національні інтереси України»

№ 5(22) 2026

2026

Military Academy (Odesa)

Scientific Perspectives Publishing Group

*All-Ukrainian Assembly of Doctors of Science in Public
Administration*

«National interests of Ukraine»

№ 5(22) 2026

2026

“Національні інтереси України”: науково-практичний журнал. 2026. № 5(22) 2026. С. 3316.

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 11.05.2026, № 5/5-26)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України #1415 від 02.10.2024 журнал включений до Переліку наукових фахових видань України, категорія “Б”, спеціальності: 081 Право; 281 Публічне управління та адміністрування; 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності); 051 Економіка; 052 Політологія
Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 10.12.2024 № 1721 журналу присвоєно категорію “Б” зі спеціальностей: К1 Державна безпека; К2 Безпека державного кордону; К6 Забезпечення військ (сил)

Програмні цілі журналу: публікація оригінальних наукових статей із найактуальніших питань національної безпеки та оборони для розвитку, удосконалення української національної науки та освіти; організація наукових дискусій
Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible та до міжнародної пошукової системи Google Scholar
Рік заснування: 2024

Журнал виходить раз на місяць

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей Журналу, представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Мосов Сергій Петрович - доктор військових наук, професор, професор кафедри авіації та авіаційного пошуку і рятування Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту (Київ, Україна), Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, Почесний працівник космічної галузі України

Члени редакційної колегії:

1. Романенко Євген Олександрович - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)
2. Козубцов Ігор Миколайович кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри комп'ютерних наук Луцького національного технічного університету, (Україна)
3. Агаєв, Фірудін Т. - доктор технічних наук, професор, професор Інституту інформаційних технологій НАНА, Баку, Азербайджан (Азербайджан)
4. Гайоз Парцхаладзе професор кафедри військової інженерії та будівництва Батумського державного університету імені Шота Руставелі, (Грузія)
5. Горбачук Василь Михайлович - доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач відділу інтелектуальних інформаційних технологій, Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України (Україна)
6. Грегорі Заротіадіс доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і політичних наук Університету Арістотеля в Салоніках, Салонікійський університет, (Греція)
7. Левченко Ігор Славович - кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри забезпечення паливом та мастильними матеріалами Військової академії (м. Одеса)
8. Маджд Світлана Михайлівна - доктор технічних наук, професор, професор кафедри зеленої економіки та економіки природокористування Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (Київ, Україна)
9. Швець Катерина Павлівна - доктор наук з державного управління, доцент (Київ, Україна)
10. Ясько Віктор Анатолійович – кандидат військових наук, доцент. Старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки Навчально-наукового інституту №2 (підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України) Харківського національного університету внутрішніх справ (Кам'янець-Подільський, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

ЗМІСТ

РОЗДІЛ «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»

- Panasenko G.** 33
*TECHNOLOGICAL SOVEREIGNTY AS A KEY COMPONENT OF
UKRAINE'S NATIONAL SECURITY*
- Yesipova O.O.** 63
*THE ROLE OF PSYCHOLOGICAL SUPPORT IN ENHANCING THE
STRESS RESILIENCE OF MILITARY PERSONNEL*
- Акімов О.О., Шикуча Р.Р., Жук О.Г.** 74
*СУБ'ЄКТ-ОБ'ЄКТНА ВЗАЄМОДІЯ В СИСТЕМІ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНО-
ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ: МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ПІДГО-
ТОВЛЕНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ*
- Акімов О.О., Жук О.Г., Шикуча Р.Р., Акімова Л.М.** 100
*СТАНДАРТИЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКО-
ВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЧЛЕНІВ ЇХНІХ СІМЕЙ У КРАЇНАХ НАТО*
- Акімов О.О., Акімова Л.М., Жук О.Г., Шикуча Р.Р.** 120
*КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПСИ-
ХОЛОГІЧНОГО ВІДБОРУ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗСУ В КОНТЕКСТІ
СТАНДАРТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ*
- Андерсон Г.Г.** 142
*ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РОЗВИТОК БЕЗПІЛОТНИХ
СИСТЕМ*
- Бабюк С.Н., Ткачук І.В.** 152
НАДІЙНІСТЬ І БЕЗПЕКА ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ
- Бригадир С.П., Мочалюк В.В., Пилипчук Ю.В., Лисенко Д.С.,
Макарчук В.І.** 163
*ЕРГОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАСОБІВ УПРАВЛІННЯ БЕЗПІ-
ЛОТНИМИ СИСТЕМАМИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ
КОНФЛІКТІВ*

ISSN 3041-1793 Online

- Булачек В.Р.** 175
ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
- Вавіленкова А.І.** 192
МЕТОДИ КОРЕЛЯЦІЇ ІНЦИДЕНТІВ БЕЗПЕКИ В SIEM-СИСТЕМАХ
- Вдовін А.М.** 205
ВПЛИВ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА НА ТАКТИКУ ВЕДЕННЯ СУЧАСНОГО БОЮ
- Вдовіна О.О., Крикун В.Д.** 216
ENGLISH AS A MEDIUM OF INSTRUCTION У СИСТЕМІ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ
- Владимиров М.В., Пабат О.В., Коваль О.Г., Шевченко Р.В., Фурса А.А., Демиденко В.В.** 228
ЗАГАЛЬНА ТА СПЕЦІАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
- Волошин В.Д., Бондар А.С.** 239
ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЕЙ ВІЙСЬКОВИХ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ
- Волошко С.А., Васильченко Р.В.** 249
КАПЕЛАНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ
- Воронін А.І.** 261
БЕЗПЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ
- Гладков М.П., Согорін А.А., Мартинов І.В.** 271
СУЧАСНА ВІЙСЬКОВА РОЗВІДКА ЯК ІНТЕГРОВАНА БАГАТОДОМЕННА СИСТЕМА: ДОСВІД РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

- Горбачук В.М., Беспалов С.А.** 291
*ВИМІРИ ТА ІНДИКАТОРИ ВРЯДУВАННЯ, ІНФРАСТРУКТУРИ,
ПРИЙНЯТТЯ ДЕРЖАВНИМ СЕКТОРОМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ*
- Горевалова С.С.** 307
*МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ
НАД ОЗБРОЄННЯМИ ТА ВІЙСЬКОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ*
- Григоренко І. В., Ольховіков Д.С.** 324
*ЗАДАЧА ОЦІНКИ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ СКЛАДОВИХ РАДІОЕЛЕК-
ТРОННИХ СИСТЕМ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ*
- Грицина І.М.** 338
*АЕРОФОТОГРАММЕТРІЯ З БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ
У СИСТЕМАХ ГЕОПРОСТОРОВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ*
- Грунович В.О., Ленський М.М.** 356
*СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ОПЕРАТОРІВ БЕЗПІЛОТНИХ
АВІАЦІЙНИХ СИСТЕМ*
- Гурковський В.І., Романенко Є.О., Ільницький С.В.** 369
*ТАКТИЧНІ ДИВІДЕНДИ ТА СТРУКТУРНА ДЕГРАДАЦІЯ ВОЄННО-
ПОЛІТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РФ В ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМА-
ЦІЯХ: ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГЛОБАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ*
- Гусак Ю.А., Золотов А.В., Ключевський В.І.** 384
*МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ ОЦІНКИ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ
РЕГІОНУ В ІНТЕРЕСАХ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ*
- Дацко М.В., Березюк В.П., Дзяворук А.Д., Катеринчук В.С.** 397
*ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ РИЗИКІВ У ОРГАНАХ ОХОРОНИ ДЕРЖАВ-
НОГО КОРДОНУ*
- Дацко М.В., Самойленко О.О., Мостовий А.І., Костян Я.М.** 410
*ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ РИЗИКІВ НА РІЗНИХ РІВНЯХ ДІЯЛЬ-
НОСТІ В ДПСУ*
- Дацко М.В., Костян Я.М., Дзяворук А.Д., Мостовий А.І.,
Катеринчук В.С.** 425
*МЕТОДИ ІНТЕРАКТИВНОГО МИСЛЕННЯ В СИСТЕМІ АНАЛІЗУ
РИЗИКІВ*

ISSN 3041-1793 Online

- Довбиш А.Г.** 439
РОЗВИТОК ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРСТВА У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ БОЙОВИХ ВИКЛИКІВ
- Залож В.В., Савчук Р.О.** 452
МАТЕМАТИЧНА ФОРМАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ МОБІЛІЗАЦІЙНИХ ЛЮДСЬКИХ РЕЗЕРВІВ
- Залужний В.Ф.** 463
МІЖНАРОДНІ НАУКОВІ ПЛАТФОРМИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИДКИ ТА ПОСИЛЕННЯ ВПК АНТИЗАХІДНИХ ДЕРЖАВ: РИЗИКИ ДЛЯ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ Й ТРАНСАТЛАНТИЧНОЇ СПІЛЬНОТИ
- Карпюк І.А., Карпюк М.В.** 484
ВЗАЄМОДІЯ ПРИЗМАТИЧНИХ ПАЛЬ ІЗ ПІЩАНИМИ ҐРУНТАМИ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ЩІЛЬНОЇ ЗАБУДОВИ УКРАЇНИ
- Кацюба І.О., Дегалюк М.А.** 494
ОПЕРАТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ТА ВИКЛИКІВ
- Каштелян С.О., Грінченко В.В., Дегалюк М.А.** 504
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ ПРИКОРДОННИКІВ З НАСЕЛЕННЯМ ЯК ЕЛЕМЕНТ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ
- Каштелян С.О., Фільченко Софія В., Ширкунов О.Д.** 517
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПЕРАТИВНОГО ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ МІЖ ВІДДІЛОМ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ ТА ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ
- Кириленко В.А., Кметь С.А.** 527
СИСТЕМА КОНТРОЛЮ НАД ЗВИЧАЙНИМ ОЗБРОЄННЯМ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ ЗАСІБ ДЛЯ ГЕНЕРУВАННЯ СЦЕНАРІЇВ РОЗВИТКУ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА НАВКОЛО УКРАЇНИ

- Кільдеров Д.Е., Кузьменко М.Д., Князєв С.М., Шиляєв Ю.В., Сениш І.Я.** 537
РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ ЯК КЛЮЧОВОГО ЕЛЕМЕНТУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КАР'ЄРОЮ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
- Кіяновський К.М., Кривенко О.В.** 555
РОБОТИЗОВАНІ СИСТЕМИ В ОБОРОНІ: ПЕРЕВАГИ, ЗАГРОЗИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ
- Клименко Н.Г.** 568
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ НАД ЗВИЧАЙНИМИ ОЗБРОЄННЯМИ В ЄВРОПІ: ІСТОРІЯ ПИТАННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН
- Коваленко В.В., Демчик Н.П.** 579
СЛУЖБА СУПРОВОДУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЯК АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ: ДОКТРИНАЛЬНИЙ ВИМІР І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
- Коваленко В.В.** 592
ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ЧЛЕНІВ СІМЕЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ОГолошених померлими в СУДОВОМУ ПОРЯДКУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ
- Ковбасюк О.В.** 604
БПЛА ЯК ЗАСІБ РОЗВІДКИ, СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА КОРИГУВАННЯ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
- Когут П.В., Каляєв А.О.** 614
ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА» В СУЧАСНИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЯХ
- Кононова Д.В., Кобус О.С.** 628
ОСНОВНІ СТРАТЕГІЇ ТА ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ВІД ВПЛИВУ ЗАГРОЗ БЕЗФАЙЛОВОГО ШКІДЛИВОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КІБЕРБЕЗПЕКИ

ISSN 3041-1793 Online

- Кривенко О.В., Аптекарь В.К.** 641
УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО - ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ І ОБОРОНИ ВАЖЛИВИХ ДЕРЖАВНИХ ОБ'ЄКТІВ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
- Кузьменко М.Д., Бернадський Б.В., Чужа Б.В.** 652
СУЧАСНІ МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДБОРУ ТА ДОБОРУ КАНДИДАТІВ НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ НА ПОСАДАХ ОСІБ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ В ЗС УКРАЇНИ
- Кушнір А.Я.** 664
ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ
- Леонтович С.П.** 677
РОЗРОБЛЕННЯ АРХІТЕКТУРИ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ДЕРЖАВНОГО ГАРАНТУВАННЯ ЯКОСТІ: СУБ'ЄКТИ, МЕХАНІЗМИ, ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ
- Мазурін О.В., Іскра В.П.** 693
ДОСВІД США ВИКОРИСТАННЯ ВІЙСЬКОВИХ СИСТЕМ ГЕОПРОСТОРОВОЇ РОЗВІДКИ В СФЕРІ ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ
- Майко Т.С.** 704
АНТИКОРУПЦІЙНА ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ
- Макарчук В.І., Мочалюк В.В., Пилипчук Ю.В., Бригадир С.П., Лисенко Д.С.** 714
ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В МЕРЕЖЕЦЕНТРИЧНИХ ВІЙНАХ В СТРАТЕГІЧНИХ ТА ТАКТИЧНИХ ЛАНКАХ УПРАВЛІННЯ
- Маняков І.В., Томків І.О.** 726
ІМІТАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ СЦЕНАРІЇВ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У СФЕРІ ПРИКОРДОННОЇ БЕЗПЕКИ
- Масіц В.В.** 739
БЕЗПЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

- Матняк В.М., Волошин В.А.** 750
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ
- Мельник О.М.** 763
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ТА КОГНІТИВНІ ЗАГРОЗИ: КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ
- Мельничук М.В.** 776
ПРИЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ, АРХІТЕКТУРА ТА ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ
- Мисик А.Б., Шокодзько О.В.** 786
АВІАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ, АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ, ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ
- Мішенюк Р., Басараб О.** 802
ВПЛИВ ОПТОВОЛОКОННИХ ДРОНІВ НА ЕКОСИСТЕМУ ЗОНИ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ
- Мішков О.М., Бестюк А.І.** 812
ІНТЕГРОВАНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ АНАЛІТИКА ВОЄННОЇ РОЗВІДКИ
- Мішков О.М.** 824
МЕТОД І АЛГОРИТМ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ РОЗВІДУВАЛЬНИХ ОРГАНІВ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ КНР В ІНДО-ТИХООКЕАНСЬКОМУ РЕГІОНІ
- Москаленко Т.В., Люцпернюк М.С., Гула В.В.** 847
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ В ПУНКТАХ ПРОПУСКУ НА УКРАЇНСЬКО-МОЛДОВСЬКОМУ КОРДОНІ
- Нерознак С.Г.** 859
РОЗРОБКА МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЗАХОПЛЕННЯ ТА БУКСИРУВАННЯ ДЛЯ РОБОТИЗОВАНИХ ЕВАКУАЦІЙНИХ ПЛАТФОРМ

ISSN 3041-1793 Online

- Нерознак С.Г.** 870
ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК НАЗЕМНОГО РОБОТИЗОВАНОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ ЕВАКУАЦІЇ ЛЕГКОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ОВТ З ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ
- Нікулін М.О.** 879
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ПРИКОРДОННИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ В СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ
- Олицький О., Сич Р., Поліщук Д.** 892
ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ
- Оліх В.С.** 902
ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ СИСТЕМ У ТАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТАКТИЧНИЙ АСПЕКТ
- Остапенко О.П.** 915
ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЗАГРОЗИ: АНАЛІЗ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ, ОЦІНКА ВТРАТ І ПОДОЛАННЯ ВРАЗЛИВОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЮ І КІБЕРБЕЗПЕКУ
- Павлюк Т.Г.** 932
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
- Пермяков Д.С., Ніконенко Н.А., Гончаренко О.Ю.** 944
ТОКСИЧНІ ХІМІЧНІ РЕЧОВИНИ У ВІЙНІ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: ДОКАЗОВА ОЦІНКА ІНЦИДЕНТІВ ТА ВИКЛИКИ ПРОТИХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ
- Петрук А.О.** 958
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА БОЙОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ РОЗВІДКИ ТАКТИЧНОГО РІВНЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ТА ЗБРОЙНИХ СИЛ РФ

- Пістряк П.В.** 969
*УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО АПАРАТУ ОЦІНЮВАННЯ
МОЖЛИВОСТЕЙ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
БОЙОВИХ ДІЙ*
- Пістряк П.В., Марков О.В., Федоров В.В., Руснак В.В.** 982
*НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ
ТРЕНАЖЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ СТРІЛЬБИ*
- Полтораков О.Ю.** 996
*СТРАТЕГІЧНА КУЛЬТУРА ТА СТРАТЕГІЧНЕ СПІВТОВАРИСТВО В
ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ: КОНЦЕП-
ТУАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНА МОДЕЛЬ*
- Рибалко Д.М.** 1006
*ВДОСЛІДЖЕННЯ СПОСОБІВ БОРТЬБИ З БПЛА КОПТЕРНОГО
ТИПУ (В.Т.Ч. FPV) ПРОТИВНИКА З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ*
- Рибка Є.М., Бугаєнко Р.І., Філіпов В.В., Пуштарик О.С.** 1014
*ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ МАСОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЛЯ
ПЛАНУВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ МЕРЕЖ ВІЙСЬКОВОГО ЗВ'ЯЗКУ*
- Розмазнін О.П., Маляганов В.В., Максименко Ю.А., Буз А.В.,
Свищ В.С.** 1029
*ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕВАГ ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО УПРАВЛІННЯ
ВІЙСЬКОВИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ*
- Світак В.В., Кречко М.В.** 1039
*КОМПЛЕКСНІ ТЕХНІЧНІ РІШЕННЯ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ
ЕКІПАЖІВ ПЕРЕПРАВНО-ДЕСАНТНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ДІЇ
СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ УРАЖЕННЯ*
- Синенький В.М.** 1049
*МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ
ПІДГОТОВКИ З ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЮ ТА ВОГНЕВОЮ ПІДГО-
ТОВКОЮ КУРСАНТІВ МВС*

ISSN 3041-1793 Online

- Сокульський І.М., Павленко В.О., Лагодний О.В.** 1063
ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ
- Строков І.В.** 1083
ПРОГНОЗУВАННЯ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ ТА МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ
- Ткачук Д.В., Дягель Д.А.** 1096
МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ
- Тукаленко Ю.О.** 1110
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА МІЖНАРОДНІ ІНСТИТУЦІЇ БЕЗПЕКИ
- Федоренко В.Р.** 1124
ТАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ
- Фурманчук Д.М.** 1138
ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПОВСТАНКОМУ ТА ШТАБУ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЗБРОЙНИМИ ФОРМУВАННЯМИ ХОЛОДНОГО ЯРУ (1919–1921)
- Цимбалюк С.Я., Качур І.В., Чорна Т.М., Сагайдак І.С.** 1155
ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНИХ РЕЗЕРВІВ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
- Чайка Є.С.** 1172
ВИКОРИСТАННЯ OSINT У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ
- Червоношапка М.О.** 1189
УДОСКОНАЛЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ ВИМОГ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

- Черненко О.М.** 1204
ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ КУРСАНТІВ І ПРАЦІВНИКІВ ДСНС ДО НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ ПРИ УТОПЛЕННІ
- Шилін М.О., Дерев'янюк С.М.** 1220
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЇЇ НАПРЯМІВ У ЧИННОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ
- Школяренко В.В.** 1234
МЕТОДИ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ ТА СТРАТЕГУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ
- Якубовський В.І., Торічний В.О.** 1252
РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ
- Ярославський А.В., Дякович А.М., Крук А.Я.** 1263
ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЗМІСТ, МЕТОДИ ТА ПРАКТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ
- Ясько В.А., Євтушок В.А., Лашко О.О., Чорненька С.В., Макаліш Б.Д.** 1279
ВИКОРИСТАННЯ ІТ-СИСТЕМ В ОХОРОНІ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ
- Яцик Т.П., Бєляєва А.В.** 1291
ПРОБЛЕМИ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
- РОЗДІЛ «Право»**
- Karapetian A.R.** 1304
THE RIGHT TO AN EFFECTIVE REMEDY IN WARTIME: DOCTRINAL STUDIES OF UKRAINE

ISSN 3041-1793 Online

- Kuchmieiev O.O.** 1317
THEORETICAL AND LEGAL FOUNDATIONS OF FINANCIAL MONITORING IN THE SYSTEM OF COMBATING THE LEGALIZATION OF CRIMINAL INCOME: INTERNATIONAL EXPERIENCE
- Албул С.В.** 1328
ТЕНДЕНЦІЇ ІСТОРИЧНОГО ГЕНЕЗИСУ ВИКОРИСТАННЯ РОЗВІДУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ
- Алієв Р.В., Симиряко Є.В.** 1342
ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД ЯК КВАЛІФІКУЮЧА ОЗНАКА ВІЙСЬКОВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ
- Аркуша Л., Чернов О., Стаурська О.** 1351
ТАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА ПРИ ВИКРИТТІ ІНСЦЕНУВАНЬ
- Асірян С.Р., Пільгуй А.О., Гілевич О.В.** 1366
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИХОДУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ З ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
- Барановський Н.В., Ніколаєнко Т.Б.** 1377
СПІВВІДНОШЕННЯ ВИНИ ТА ОБСТАВИН, ЯКІ ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Беззубов Д.О.** 1389
ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
- Берлач А.І., Крупицький О.С., Добкіна К.Р.** 1402
ТРАНСФОРМАЦІЯ ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ
- Бондаренко Н.О.** 1416
ПОЛІТИКА РОЗШИРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ВИКЛИКИ ІНТЕГРПЦІЇ
- Борис І.Р.** 1426
ІСТОРИОГРАФІЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛИЧИНІ У 1772-1918 РОКАХ

- Вичавка В.І., Прокопченко Т.Л., Ковальчук В.О.** 1436
*РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ У ЗАПОБИ-
ГАННІ КОНТРАБАНДИ ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ У ПІСЛЯВОЄННИЙ
ПЕРІОД*
- Волошина О., Кожура Л.О.** 1447
*СОМНОТЕРАПІЯ ЯК КЛІНІЧНА ТА ПРАВОВА МОДЕЛЬ: СОН ЯК
ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ
І ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ*
- Воронятніков О.О., Кожура Л.О., Цвіркун Ю.І.** 1465
*АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УЧАСТІ УКРАЇНИ У
МІЖНАРОДНИХ ГРАНТОВИХ ПРОГРАМАХ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Воротнюк Д.В., Ступак Д.Б.** 1479
*АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ
ЗАХОДІВ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ*
- Ворошилова Д.Р.** 1488
*НАРКОТИЧНА ЗАЛЕЖНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДЕВІАНТНА
ПОВЕДІНКА ТА КРИМІНОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ*
- Гарбінська-Руденко А.В., Кримчанін Богдан А.** 1502
*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ РОЗПО-
РЯДНИКАМИ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ*
- Гаруст Ю.В., Гелевера І.О.** 1512
*ГЕНЕЗА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УКРАЇНСЬКИХ
ЗЕМЛЯХ*
- Гедульянов В.Е.** 1528
*ПРАВОВА ОХОРОНА ТОПОГРАФІЙ НАПІВПРОВІДНИКОВИХ ВИРОБІВ:
ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЗІ СТАНДАРТАМИ ЄС*
- Гордаш А.С.** 1538
*КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАПОБИГАННЯ ПІДРОБЛЕННЮ
ДОКУМЕНТІВ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ: ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ*

ISSN 3041-1793 Online

- Грибок І.О.** 1549
*ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ СУДО-
ЧИНСТВІ*
- Гусак А.П., Гусак Т.П.** 1560
*КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ СЛІДЧОЇ
ДІЇ ПІД ЧАС ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ*
- Димитрієв В.В.** 1575
*ПОНЯТТЯ І ВИДИ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ У СИСТЕМІ
РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УКРАЇНІ*
- Дорогий Я.Ю., Бердиченко І.О.** 1590
*ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ВИМОГ EU GREEN DEAL В УКРАЇНСЬКЕ
ЗАКОНОДАВСТВО: ВИКЛИКИ ДЛЯ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ*
- Дорогий Я.Ю., Бердиченко І.О.** 1603
*ВИЗНАННЯ ЕКОЦИДУ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ: РОЛЬ
УКРАЇНСЬКИХ СУДОВИХ КЕЙСІВ У РЕФОРМУВАННІ РИМСЬКОГО
СТАТУТУ*
- Дубець В.Д.** 1616
*КРИМІНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮ-
ВАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У
МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ*
- Жуков П.І.** 1628
*ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКСТРЕНОЇ
МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ*
- Загребельна Н.А., Пулькін М.В.** 1644
*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ БПЛА: ПОРІВНЯЛЬНИЙ
АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА ЄС*
- Закальський О.** 1656
*ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ЯК
НАПРЯМ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ*
- Йовенко І.І.** 1666
*ПРАКТИКА ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАНЬ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВО-
ПОРУШЕННЯ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ*

- Карван Е.С., Зубарева А.Є.** 1676
*ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ У ВИПАДКАХ НЕЗАКОННОГО ТРАНСКОР-
ДОННОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ:
МІЖНАРОДНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ ПРАВОВОГО РЕАГУ-
ВАННЯ*
- Кирилюк О.С., Ступак Д.Б.** 1697
*МЕХАНІЗМ ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКУ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В
УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ
ВИРІШЕННЯ*
- Климчук М.П., Антонюк А.Б., Цимбал П.В.** 1705
*ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЧАТКОВОГО
ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ,
ВЧИНЕНИХ МЕДИЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ*
- Колодій А.М., Лапко А.Г., Хальота А.І.** 1722
*ГЕНЕЗА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ЗАКО-
НОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ*
- Кочмарук М.В.** 1739
*ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ*
- Карелін В.В., Степура К.В., Тополя В.Р.** 1748
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГАУПТВАХТ В УКРАЇНІ
- Кузнецова Л.В., Литвиненко О.В.** 1761
*СЛУЖБОВО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ ОСІБ РЯДОВОГО І НАЧАЛЬ-
НИЦЬКОГО СКЛАДУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ*
- Кузьменко О.В., Кожура Л.О., Богдан Б.В.** 1771
*СУТНІСТЬ ТА ЗАСОБИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮ-
ВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ГАЛУЗІ*
- Кулакова Н.В., Іващенко В.О.** 1780
*МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ТОРГІВЛІ
ЛЮДЬМИ*

ISSN 3041-1793 Online

- Лада О.В.** 1789
РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ МОДЕЛЕЙ УПРАВЛІННЯ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ: ДОСВІД 1991-2024 РР.
- Леєнатов Д.В., Медвідь Л.П.** 1801
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЖИТЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В КОНТЕКСТІ ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ "ПРО ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЖИТЛОВОЇ ПОЛІТИКИ"
- Максим І.М., Ступак Д.Б.** 1815
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОЇ РОБОТИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ
- Марущак Н.В.** 1826
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ У КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОМУ ВИМІРІ
- Матвійчук П.П., Ступак Д.Б.** 1843
ПРАВО НА САМОБОРОНУ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ: ВИКЛИКИ АДАПТАЦІЇ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ
- Мельничук Ю.І.** 1856
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ БЕБ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ ТА СТРАТЕГІЙ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ
- Мердова О.М., Буга В.В., Умрихіна І.О., Кіблик Д.В., Шишкарьова О.Г.** 1868
ЕФЕКТИВНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ САНКЦІЙ ЗА КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ У СТАНІ СП'ЯНІННЯ: ПРОБЛЕМИ КОРЕЛЯЦІЇ МІЖ СУВОРІСТЮ ПОКАРАННЯ ТА РІВНЕМ ПРАВОПОРУШЕНЬ (НА ПРИКЛАДІ Ч. 1 СТ. 130 КУПАП)
- Мозоль С.А., Кирилюк В.А.** 1881
КРИМІНОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ІЗОЛЯТОРАХ ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ
- Новосад І.Р.** 1892
ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕННЯ НА ДОХОДИ БОРЖНИКА У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПОЛОЖЕНЬ СВІТОВОГО КОДЕКСУ ІЗ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ

- Остапенко О.Г.** 1911
ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
- Патик Л.Л., Патик А.А., Русанівська Д.Д.** 1926
ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА
- Пашинський В.Й., Цьось Ю.С.** 1937
ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ
- Перекуда Є.В., Сердюк Н.А.** 1953
РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ В УКРАЇНІ: МІЖ НОРМАТИВНОЮ ТА ПОВНОЮ МОДЕЛЯМИ
- Пивовар І.В.** 1967
СУДОВА РЕФОРМА ПІД ЧАС ВВЕДЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ
- Пироговська В.О.** 1974
ВИКОНАННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ ЯК ЗАВЕРШАЛЬНА СТАДІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА
- Погарченко Т.В., Даць І.С.** 1986
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА: УКРАЇНСЬКИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД
- Пчелін В.Б., Пчеліна О.В.** 1995
ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ СТОСОВНО ВЗЯТТЯ ДИТИНИ НА ПРОФІЛАКТИЧНИЙ ОБЛІК ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДСИСТЕМИ «ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ ЮВЕНАЛЬНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО» ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ «ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОРТАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ»
- Рассомахіна О.А.** 2011
СВОБОДА ТВОРЧОСТІ ТА ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА: ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

ISSN 3041-1793 Online

- Сергієнко Н.А., Благодарний А.М.** 2025
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ В УКРАЇНІ
- Сівков С.В.** 2035
ДЕРЖАВНА ТАЄМНИЦЯ ЯК СПЕЦІАЛЬНИЙ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ РЕЖИМ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
- Сліпенюк В.В.** 2045
МЕЖІ СУВЕРЕНІТЕТУ В КООРДИНАТАХ SUI GENERIS: ПРАВО ЄС ЯК ІНСТРУМЕНТ КОЛЕКТИВНОЇ БЕЗПЕКИ
- Смоліговець А.В., Процюк Т.Б.** 2054
ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ВІЙСЬКОВИМ МАЙНОМ У ДЕРЖАВАХ НАТО
- Ухач В.З.** 2066
ПОХІДНІ ГРУПИ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ (1941-1943 РР.): ВІЗІЇ СУЧАСНИХ НАУКОВЦІВ (ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ)
- Ходак С.М.** 2081
ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРУДОВОГО ПРАВОВІДНОШЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ТРИВАЛОГО ВОЄННОГО СТАНУ. ДИХОТОМІЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА ГНУЧКОСТІ
- Чорна В.Г., Кузьменко О.В., Кожура Л.О.** 2091
КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТ
- Шандрук І.В., Шевцов А.Л.** 2106
ПРАВОВА ТА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ВІЙСЬКОВОСЛУЖОВЦЯМ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
- Шапочка О.О.** 2117
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ АВТОРСЬКИХ І СУМІЖНИХ ПРАВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
- Шульга А.М.** 2129
СУЧАСНИЙ СТАН ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА МІСТО В НЬОМУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

РОЗДІЛ «Економіка»

- Бела О.О.** 2142
ЩОДО ПАРАДИГМИ СИСТЕМНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ
- Белкін І.В.** 2160
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СТВОРЕННІ РЕКЛАМНОГО КОНТЕНТУ
- Благун І.І., Арбайтер О.М.** 2179
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ПРОСТОРОВИХ ЕФЕКТІВ РЕЛОКАЦІЇ БІЗНЕСУ
- Будник Л.А.** 2191
ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД: ВИКЛИКИ ТА БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ
- Водовозов Є.Н.** 2205
МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ АГЕНТІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ МІСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ
- Галан Л.В., Борисевич Є.Г., Солоненко О.В.** 2214
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРИПТОВАЛЮТ: ПЕРЕВАГИ, РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
- Гаряга Л.О.** 2227
ФОРМУВАННЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
- Герман Н.В.** 2237
ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ЗАБРУДНЕННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ
- Горпинченко О.В., Грінка Т.І., Яцун В.В., Лисенко Я.С., Андрощук Д.А.** 2248
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ: РОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ У ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ ТА ПІСЛЯВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

ISSN 3041-1793 Online

- Данилюк І.В.** 2259
ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У БІЗНЕС-ПРОЦЕСАХ ПІДПРИЄМСТВА: ВРМН-МОДЕЛЮВАННЯ ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ
- Зуб А.А., Петровська О.М.** 2272
ВПЛИВ EUDR НА ТОРГІВЛЮ, ЗАЙНЯТІСТЬ ТА ДОБРОБУТ В УКРАЇНІ: СЦЕНАРНИЙ АНАЛІЗ
- Каракай Ю.В.** 2284
ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ІННОВАЦІЙНУ МАРКЕТИНГОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ
- Карлінська С.І.** 2297
ЩОДО ПИТАННЯ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ЗАВДАНОЇ В РЕЗУЛЬТАТІ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ
- Карпенко Ю.В., Животенко В.О., Логвин М.М.** 2314
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ОВЕРТУРИЗМУ В ПАРАДИГМІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ІСТОРИЧНИХ МІСТ
- Карпінський Б.А.** 2329
ФУНДАМЕНТАЛІЗМ ЕКОНОМІКИ МАСШТАБНОГО ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ
- Квасній Л.Г., Скотний П.В., Петегирич В.С.** 2352
ІНТЕГРАЦІЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЗАГРОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНІЙ СТАБІЛЬНОСТІ В СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ У КРАЇНАХ ЄС ТА УКРАЇНІ
- Кінас І.О.** 2361
ВПЛИВ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПОСЛУГ: СИНЕРГІЯ ДИЗАЙНУ, PR ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА
- Коляда О.В.** 2375
ВЕКТОРИ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

- Макаревич О.В., Ємцева Г.Ф.** 2389
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ТА ЗЕЛЕНИЙ БІЗНЕС: ПАРАДОКС СТИМУЛІВ АБО НОВА МОДЕЛЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ?
- Паласевич М.Б., Сисин Г.І., Паславська В.В., Зінько І.С.** 2402
ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО МАРКЕТИНГУ ТА ОПТИМІЗАЦІЮ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
- Панфілова Т.О.** 2411
ОЦІНЮВАННЯ БОРГОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ІНДИКАТОРІВ БОРГУ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ БОРГОВОЇ СИТУАЦІЇ
- Резнік В.В.** 2428
ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ТА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ В КРИЗОВИХ УМОВАХ
- Ремез О.С.** 2448
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ У ВЕКТОРІ ОЦІНЮВАННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
- Рзаєв Д.О.** 2455
АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ДОСТУПОМ ДО РЕСУРСІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ
- Рибчук А.В., Следзь С.Ю.** 2467
ПРОГНОЗУВАННЯ ЗАГРОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНІЙ СТАБІЛЬНОСТІ ЄС ТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ
- Ситник Й.С., Дрейчук М.А., Пригарний С.Р.** 2481
ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ У ЗМІННОМУ СЕРЕДОВИЩІ
- Солтисік О.О., Торєєв С.О.** 2497
АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЗАГРОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНІЙ СТАБІЛЬНОСТІ В ІНТЕГРАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ ЄС-УКРАЇНА

ISSN 3041-1793 Online

- Станіславик О.В., Нечипорук Д.О.** 2508
*ЦИФРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СЕРВІСАМИ
ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА*
- Тараймович І.В., Пугачов В.М., Козловський А.О.** 2527
*ЕКОНОМІКА МОЛОКА В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА,
ПЕРЕРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ*
- Токмакова І.В., Овчиннікова В.О., Каличева Н.Є.** 2542
*СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ДРАЙВЕР СОЦІАЛЬ-
НИХ ІННОВАЦІЙ ТА ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРО-
МОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА*
- Троян В.І.** 2556
*КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ СТЕЙКХОЛДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОЇ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ*
- Угоднікова О.І., Рудаченко О.О., Карпушенко М.Ю.,
Андренко О.А.** 2565
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ
КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО
ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА*

РОЗДІЛ «Публічне управління та адміністрування»

- Арабаджийський Н.З., Лахижа М.І.** 2581
*УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В
РЕСПУБЛІЦІ БОЛГАРІЯ*
- Архипенко С.В.** 2593
*КОМУНІКАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ:
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ*
- Бандола О.О.** 2603
*ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ В КОН-
ТЕКСТІ РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ*

- Білик О.О.** 2612
ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ У СИСТЕМІ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ
- Бузун О.** 2625
ЦИФРОВІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕДУР ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАД
- Вольська О.М., Мазур Г.Ф.** 2637
АДАПТИВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ У ВЗАЄМОДІЇ З ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН
- Ганущин С.Н., Стасюк М.О.** 2648
УПРАВЛІНСЬКІ МЕТОДИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
- Данчєв В.В.** 2660
РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ДЕТІНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ
- Дубинка О.В.** 2671
МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПОЛІТИКИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
- Зелінська Г.О.** 2693
ХАРАКТЕРИСТИКА ЧИННИКІВ ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ ТА ЇЇ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ
- Коваль В.В., Борщ В.В.** 2706
ГАРМОНІЗАЦІЯ ВИМОГ ДО ВИПРОБУВАНЬ ЯК МЕХАНІЗМ ІНТЕГРАЦІЇ ОБОРОННО-ТЕХНІЧНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ В НАТО
- Коваль Г.В.** 2718
ВИДИ ТА МЕТОДИ ОЦІНКИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

ISSN 3041-1793 Online

- Коренєв М.С.** 2729
СТРАТЕГІЧНЕ ПРОЄКТУВАННЯ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ: СУТНІСТЬ ТА ПРОЦЕДУРА
- Костик Р.П., Богданенко А.І., Нестеренко К.С.** 2747
ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ТА КРИЗОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
- Куртинець О.С.** 2757
МЕХАНІЗМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ КАДРІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ
- Кучинський В.В.** 2771
ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ
- Лахижа М.І., Кульчій І.О., Черненко О.М.** 2782
ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ РЕІНТЕГРАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ: ФАКТОРИ ТА МЕХАНІЗМИ
- Лопушинський І.П., Башинський І.А.** 2797
МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ІНТЕГРАЦІЄЮ УКРАЇНИ НА ТЛІ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН В ЄС
- Мартинюк А.І.** 2811
ФУНКЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ
- Мойсеєнко І.П., Мойсеєнко І.В.** 2824
ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЯК ІНСТРУМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ
- Мотренко Т.В., Грабовенко Н.В., Непомнящий О.М.** 2838
ФІЛОСОФІЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ У ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ: КРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕОРЕТИКО-ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ

- Назарова С.О., Маммедов А.О.** 2851
РОЗПОДІЛ РИЗИКІВ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ВІДНОВЛЮВАЛЬНІЙ ЕНЕРГЕТИЦІ ТА ДЕРИСКІНГОВІ ЗАХОДИ ДЛЯ УКРАЇНИ
- Новгородська Н.В.** 2872
МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ
- Орел Ю.Л., Єрмак В.О.** 2888
МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ
- Осипов Д.М.** 2913
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ РЕГУЛЯРНОЇ АРМІЇ В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОСТІ
- Пархоменко-Куцевіл О.І.** 2924
ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ
- Проданик В.М.** 2936
ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ У ВИМІРІ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ
- Роговець М.А.** 2947
СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНКИ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ
- Русинюк М.М.** 2959
АНАЛІЗ ПРОБЛЕМНИХ АСПЕКТІВ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ
- Семенець-Орлова І.А., Дакал А.В., Капеліста І.М.** 2967
ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ В СИСТЕМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ (ЯК ПРИКЛАД УЧАСТІ МІЖНАРОДНИХ АКТОРІВ У РОЗБУДОВІ ДЕМОКРАТІЇ ТРАНЗИТНИХ КРАЇН)

ISSN 3041-1793 Online

- Серветник В.** 2977
*ПОДОЛАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТИГМАТИЗАЦІЇ ТА РОЗВИТОК САМО-
ЗАРАДНОСТІ ВЕТЕРАНІВ ЧЕРЕЗ ІМПЛЕМЕНТАЦІЮ МОДЕЛЕЙ
«РІВНИЙ-РІВНОМУ»*
- Скок П.О., Андрющенко А.Д.** 2986
*СОЦІАЛЬНЕ СПРЯМУВАННЯ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА В СИСТЕМІ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДИ*
- Собко Н.О.** 2996
*ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ*
- Філіппова В.Д.** 3007
*ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ*
- Ходан М.А.** 3021
*ДОХІДНА СПРОМОЖНІСТЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЯК ФАКТОР
РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВІЙНИ*
- Чикаренко І.А., Маматова Т.В., Чикаренко О.О.** 3032
*РОЗМЕЖУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ
ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ВІД СУЧАСНИХ
РЕАЛІЙ ДО БАЖАНОГО МАЙБУТНЬОГО*
- Янишин Р.І.** 3045
*ОНОВЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ВЗАЄМОДІЇ ВЛАДИ І ГРОМАДЯН В
УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА НЕСТАБІЛЬНОСТІ СУСПІЛЬНОГО
РОЗВИТКУ*
- Ящук О.П., Кононенко О.В., Павлій Н.І.** 3054
*ЛІНГВІСТИЧНА АДАПТАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В
СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ*
- РОЗДІЛ «Політологія»**
- Асоян Е.Ш.** 3066
*РЕТРОСПЕКЦІЯ СТАНОВЛЕННЯ ІДЕОЛОГІЇ ПОСТЛІБЕРАЛІЗМУ
ЗВ'ЯЗОК ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ*

- Блиствів Т.І., Миколюк О.Ю.** 3075
МЕДІАДИСКУРС ЯК ПОЛЕ КОНСЦІЕНТАЛЬНИХ ВІЙН У СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТАХ
- Вовк С.О., Новосколькова Л.О., Демідов Д.В.** 3093
МОДЕЛЮВАННЯ СЦЕНАРІЇВ ПОСТКОНФЛІКТНОЇ РЕІНТЕГРАЦІЇ ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ НА ОСНОВІ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ
- Гетьманчук М.П.** 3110
ОСОБЛИВОСТІ СТАТУСУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЯК НАДДЕРЖАВНОЇ ІНСТИТУЦІЇ ТА ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
- Гольцов А.Г.** 3125
ЄВРОПЕЙСЬКА ГЕОПОЛІТИЧНА ІДЕНТИЧНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ В КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ
- Дацків І.Б.** 3138
УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ ГЕТЬМАНАТУ П. СКОРОПАДСЬКОГО: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКОРДОННИХ МІСІЙ
- Ігнатов Н.О.** 3153
РОЛЬ РЕФОРМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ФОРМУВАННІ ПОЛІТИЧНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ
- Кобець Ю.В.** 3170
РОЛЬ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВІЙНИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ
- Кривуца А.В.** 3183
ТРАНСФОРМАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ ПІСЛЯ ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ ЯК ФАКТОР ЗМІНИ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ США В АЗІЙСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКОМУ РЕГІОНІ
- Лесняк В.Ю.** 3195
ІДЕОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ФРАНКІСТСЬКОЇ ІСПАНІЇ

ISSN 3041-1793 Online

- Мигда Є.В.** 3206
ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ПРАКТИКИ ТА ВИКЛИКИ УКРАЇНСЬКИХ ФАКТЧЕКІНГОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
- Пфайфер Є.В.** 3218
*ДИСЦИПЛІНАРНЕ СУСПІЛЬСТВО І СУСПІЛЬСТВО КОНТРОЛЮ
РЕКОНСТРУКЦІЯ ІДЕЙ М. ФУКО ТА Ж. ДЕЛЬОЗА В ГОРИЗОНТІ
РАДИКАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТІЇ*
- Радіонова Л.О., Козирєва Н.В.** 3228
*ПРОСТОРОВА ОНТОЛОГІЯ ВЛАДИ: МІСТО ЯК ОБ'ЄКТ ТА
ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ*
- Семко М.І.** 3242
*ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ
ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РЕІНТЕГРАЦІЇ ЗВІЛЬНЕНИХ ОБОРОНЦІВ
УКРАЇНИ*
- Семко В.Л.** 3253
*КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ:
ІНСТИТУЦІЙНИЙ І ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТИ*
- Сербіна Н.Ф., Мицик Л.М., Литвиненко Н.П., Сербіна К.Ю.** 3263
*КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ В
ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ*
- Стеч К.С.** 3277
*ЦИФРОВА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ МИРНОГО ВРЕГУЛЮ-
ВАННЯ: ТРАНСФОРМАЦІЯ НАРАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ У 2025 РОЦІ*
- Цецик Я.П.** 3289
*ВПЛИВ ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ НА ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*
- Шишкін О.Л.** 3298
*ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО ПРОСТОРУ ЯК ЧИННИК ТРАНС-
ФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ:
ПОЛІТИКО-ІНСТИТУЦІЙНИЙ ВИМІР*

УДК 349.3:355.11:341.171(4-622)

[https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-5\(22\)-100-119](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-5(22)-100-119)

Акімов Олександр Олександрович доктор наук з державного управління, професор, Заслужений економіст України, Науково-методичний центр кадрової політики Міністерства оборони України, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-9557-2276>

Жук Олеся Геннадіївна кандидат технічних наук, доцент, провідний науковий співробітник інституту стратегічних комунікацій Національного університету оборони України, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-8974-0309>

Шикла Ростислав Ростиславович кандидат педагогічних наук, доцент, викладач кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки Військового інституту танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», <https://orcid.org/0000-0003-0609-0660>

Акімова Людмила Миколаївна доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, професор кафедри трудових ресурсів і підприємництва, Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна; Національне агентство кваліфікацій, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-2747-2775>

СТАНДАРТИЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЧЛЕНІВ ЇХНІХ СІМЕЙ У КРАЇНАХ НАТО

Анотація. У статті здійснено комплексний теоретико-прикладний аналіз стандартизації соціально-правового захисту військовослужбовців і членів їхніх сімей у країнах НАТО в умовах трансформації безпекового середовища та посилення воєнних загроз. Проаналізовано наукові підходи до визначення сутності соціально-правового захисту як міждисциплінарної категорії, що поєднує правові, соціальні, інституційні та безпекові компоненти, а також обґрунтовано його стратегічне значення як інструменту забезпечення обороздатності через підтримку людського потенціалу сектору безпеки і оборони. Узагальнено концептуальні положення щодо ролі соціального захисту у формуванні соціальної стійкості військовослужбовців і довіри до державних інститутів. Досліджено теоретико-методологічні засади стандартизації у

ISSN 3041-1793 Online

межах Північноатлантичного альянсу, зокрема принципи універсальності, державної відповідальності, доступності, комплексності, адаптивності, інституційної інтегрованості та превентивності. Доведено, що ефективність соціально-правового захисту визначається не лише масштабом гарантій, а передбачуваністю правил їх реалізації, прозорістю процедур, чіткістю маршрутів доступу до послуг і вимірюваністю результатів. Систематизовано інституційну модель соціально-правового захисту військовослужбовців у країнах НАТО як багаторівневу систему управління. Узагальнено практики стандартизації у сферах матеріального забезпечення, страхових і компенсаційних механізмів, пенсійних моделей, доктринальної стандартизації медичної допомоги, реабілітації, психологічної підтримки та сімейно-орієнтованих програм. Порівняльний аналіз моделей країн НАТО дозволив визначити особливості високогарантійних і гнучких моделей соціального забезпечення, а також встановити спільні ознаки. Зроблено висновок, що стандартизація соціально-правового захисту у країнах НАТО проявляється як інтеграція фінансових, правових і соціально-гуманітарних механізмів у систему оборонного планування та управління людським потенціалом. Визначено напрями адаптації відповідних стандартів у систему публічного управління України з урахуванням необхідності підвищення ефективності соціального забезпечення та забезпечення соціальної стійкості військовослужбовців і членів їхніх сімей.

Ключові слова: стандартизація, соціально-правовий захист, військовослужбовці, члени сімей військовослужбовців, оборонне планування, реабілітація, соціальна стійкість.

Akimov Oleksandr Oleksiiovych Professor, Honored Economist of Ukraine, Professor, Scientific and Methodological Center for Personnel Policy of the Ministry of Defense of Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-9557-2276>

Zhuk Olesia Gennadiivna Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Leading Researcher at the Institute of Strategic Communications of the National Defense University of Ukraine, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-8974-0309>

Shykula Rostyslav Rostyslavovych candidate of pedagogical sciences, associate professor, lecturer at the Department of Tactical and Special Disciplines, Faculty of Radiation, Chemical, Biological Protection and Environmental Safety, Military Institute of Armored Forces of National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0003-0609-0660>

Akimova Liudmyla Mykolaivna Doctor of Science in Public Administration, PhD (Economics), Professor, Honored Worker of Education of Ukraine, Professor of the Department of Human Resources and Entrepreneurship, The National University of Water and Environmental Engineering, Rivne, National Qualifications Agency, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-2747-2775>

STANDARDIZATION OF SOCIAL AND LEGAL PROTECTION OF MILITARY PERSONNEL AND THEIR FAMILY MEMBERS IN NATO COUNTRIES

Abstract. The article provides a comprehensive theoretical and applied analysis of the standardization of social and legal protection of military personnel and their family members in NATO countries in the context of the transformation of the security environment and the intensification of military threats. Scholarly approaches to defining the essence of social and legal protection are examined, conceptualizing it as an interdisciplinary category that integrates legal, social, institutional, and security components. Its strategic significance is substantiated as an instrument for strengthening national defence capacity through the support of human potential within the security and defence sector. The conceptual foundations of the role of social protection in fostering the social resilience of military personnel and trust in state institutions are generalized. The study explores the theoretical and methodological foundations of standardization within the North Atlantic Alliance, including the principles of universality, state responsibility, accessibility, comprehensiveness, adaptability, institutional integration, and preventiveness. It is demonstrated that the effectiveness of social and legal protection is determined not solely by the scope of guarantees provided, but by the predictability of their implementation rules, procedural transparency, clarity of access pathways to services, and measurability of outcomes. The institutional model of social and legal protection of military personnel in NATO countries is systematized as a multi-level governance framework. Standardization practices are generalized in the areas of material provision, insurance and compensation mechanisms, pension models, doctrinal standardization of medical support, rehabilitation, psychological assistance, and family-oriented programmes. A comparative analysis of NATO member states' models makes it possible to identify the distinctive features of high-guarantee and flexible social protection systems, as well as their common characteristics. It is concluded that the standardization of social and legal protection in NATO countries manifests itself through the integration of financial, legal, and socio-humanitarian mechanisms into defence planning and human resource management systems. The directions for adapting the relevant standards to the system of public administration in Ukraine are identified, taking into account the

ISSN 3041-1793 Online

need to enhance the effectiveness of social protection and to ensure the social resilience of military personnel and their family members.

Keywords: standardization, social and legal protection, military personnel, family members of military personnel, defence planning, rehabilitation, social resilience.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації безпекового середовища, посилення гібридних загроз та тривалого збройного конфлікту питання забезпечення належного рівня соціально-правового захисту військовослужбовців і членів їхніх сімей набуває особливої актуальності. Для держав – членів НАТО дана сфера є одним із ключових елементів системи обороноздатності, оскільки безпосередньо впливає на мотивацію військової служби, кадрову стабільність, соціальну згуртованість та довіру до державних інститутів.

Попри наявність спільних підходів у межах Північноатлантичного альянсу, стандартизація соціально-правового захисту не є повністю уніфікованою, що зумовлено відмінностями національних правових систем, економічних можливостей і моделей соціальної політики. Водночас у країнах НАТО сформовано комплекс базових принципів і стандартів, які охоплюють соціальне забезпечення, медичну допомогу, страхування, пенсійне забезпечення, реабілітацію, психологічну підтримку, а також гарантії для членів сімей військовослужбовців.

Для України, яка перебуває в умовах повномасштабної війни та водночас реалізує курс на євроатлантичну інтеграцію, особливого значення набуває адаптація та імплементація відповідних стандартів НАТО у сфері соціально-правового захисту військовослужбовців. Однак існуюча система соціального забезпечення характеризується фрагментарністю, недостатнім рівнем інтеграції між інституціями, обмеженістю ресурсного забезпечення та відсутністю комплексного підходу до стандартизації гарантій. Виникає наукова та практична проблема необхідності системного аналізу стандартів соціально-правового захисту у країнах НАТО, визначення їх структурних компонентів, механізмів реалізації та можливостей адаптації до національної системи публічного управління України з урахуванням умов воєнного часу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує зростаючу увагу науковців до проблеми стандартизації соціально-правового захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей у контексті безпекової політики та євроатлантичної інтеграції. А. Сидоренко (2022) [1] акцентує на необхідності комплексного підходу до соціального захисту членів сімей військовослужбовців. В. Белоусов (2024) [4] розглядає соціальний захист як складову соціальної безпеки держави. С. Добровольський

(2024) [8] аналізує досвід країн ЄС і США, виокремлюючи спільні принципи соціально-правового забезпечення військовослужбовців, зокрема гарантійність, доступність і інституційну визначеність. Доктрина медичного забезпечення НАТО AJP-4.10 [2] формує рамкові підходи до безперервності медичної підтримки, а діяльність NATO Standardization Office [16] демонструє інституційний вимір узгодження стандартів. OECD у своїх аналітичних матеріалах щодо підтримки ветеранів [22] підкреслює важливість інтеграції фінансових, реабілітаційних і соціальних інструментів у єдину систему. Окремі дослідження (2019) [14] акцентують увагу на добробуті членів сімей військовослужбовців як індикаторі ефективності соціальної політики, тоді як С. Сівков (2025) [24] розглядає реінтеграцію ветеранів як комплексний міжсекторальний процес.

Таким чином, сучасні дослідження формують наукове підґрунтя для осмислення стандартизації соціально-правового захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей як складової стратегічного управління людським потенціалом сектору безпеки і оборони.

Мета статті – комплексний аналіз теоретичних засад, інституційних механізмів та практик стандартизації соціально-правового захисту військовослужбовців і членів їхніх сімей у країнах НАТО, з подальшим обґрунтуванням напрямів адаптації та впровадження відповідних стандартів у систему публічного управління України задля підвищення ефективності соціального забезпечення та забезпечення соціальної стійкості військовослужбовців в умовах воєнних викликів.

Методологія дослідження. Методологічну основу дослідження становить комплекс загальнонаукових і спеціальних методів пізнання, що забезпечили системний аналіз процесів стандартизації соціально-правового захисту військовослужбовців і членів їхніх сімей у країнах НАТО. Використано методи аналізу та синтезу для узагальнення наукових підходів до дефініції соціально-правового захисту та виокремлення його структурних компонентів; системний метод – для розгляду соціального захисту як складової оборонного планування та публічного управління; порівняльно-правовий метод – для зіставлення національних моделей країн НАТО за критеріями інституційної організації, фінансування та процедурної стандартизації.

Нормативно-доктринальний аналіз застосовано при дослідженні міжнародних документів і доктринальних актів НАТО, зокрема у сфері медичного забезпечення та стандартизаційних процедур. Інституційний підхід дозволив визначити рівні управління та суб'єктів реалізації соціально-правових гарантій, а структурно-функціональний – окреслити взаємозв'язок фінансових, правових і соціально-гуманітарних механізмів.

Виклад основного матеріалу. Соціально-правовий захист військовослужбовців розглядається як складна міждисциплінарна категорія, що поєднує

ISSN 3041-1793 Online

правові, соціальні та інституційні механізми забезпечення належного рівня життя, реалізації прав і гарантій осіб, які виконують функції із забезпечення національної безпеки. А. Сидоренко підкреслює, що соціально-правовий захист військовослужбовців є діяльністю держави, спрямованою на встановлення системи правових і соціальних гарантій, які забезпечують реалізацію конституційних прав і свобод, а також задоволення матеріальних і духовних потреб військовослужбовців і членів їхніх сімей [1, с. 151-155]. З таким підходом погоджуємось, оскільки він відображає комплексний характер досліджуваного явища, проте уточнюємо, що у контексті стандартів НАТО соціально-правовий захист має стратегічний характер, виступаючи інструментом забезпечення обороноздатності держави через підтримку людського потенціалу сектору безпеки.

У праці В. Белоусова наголошується, що соціальний захист військовослужбовців виконує функцію мінімізації соціальних ризиків, запобігання соціальній ізоляції та забезпечення соціальної стабільності держави [4, с. 5-10]. Частково погоджуємось із підходом автора, однак вважаємо, що в умовах воєнних загроз та інтеграції до НАТО дана функція розширюється до формування соціальної стійкості військовослужбовців та їхніх сімей як ключового елемента безпекової політики.

Важливим теоретичним підґрунтям стандартизації соціально-правового захисту у країнах НАТО є концепція “Citizen in Uniform” (громадянин у формі), яка передбачає, що військовослужбовець зберігає основні права і свободи громадянина та має рівний соціально-правовий статус із цивільними особами, з урахуванням специфіки військової служби. Згідно з позицією EUROMIL, військовий має розглядатися як громадянин, на якого поширюються ті самі права й обов’язки, що й на інших членів суспільства [26]. Концепція формує фундамент для уніфікації стандартів соціального захисту, однак зазначимо, що в умовах воєнного часу ця рівність трансформується у посилену систему гарантій, що компенсує підвищені ризики служби.

Дослідження С. Добровольського дозволяє виокремити ключові принципи соціально-правового захисту військовослужбовців, які є спільними для країн ЄС і НАТО: рівність прав, гарантування гідного рівня життя, доступ до медичних, освітніх та соціальних послуг [8, с. 50-54]. На основі їх аналізу доцільно систематизувати базові принципи стандартизації:

- *універсальність*: передбачає поширення соціальних гарантій на всіх військовослужбовців незалежно від статусу та умов служби;
- *державна відповідальність*: полягає у закріпленні обов’язку держави забезпечувати належний рівень соціального захисту;
- *доступність*: означає реальну можливість отримання соціальних послуг і гарантій;

– *комплексність*: передбачає інтеграцію соціальних, медичних, правових та психологічних заходів;

– *адаптивність до умов війни*: виявляється у здатності системи швидко реагувати на нові ризики та виклики.

Погоджуючись із наведеними принципами, вважаємо за необхідне доповнити їх принципом інституційної інтегрованості, який у країнах НАТО реалізується через узгодження соціальної політики з оборонним плануванням, а також принципом превентивності та полягає у запобіганні соціальним ризикам ще до їх настання.

Особливого значення набуває стандартизація як інструмент уніфікації підходів і забезпечення якості соціально-правових гарантій. Ю. Труфанова та Н. Майка визначають стандарти соціального захисту як систему нормативно закріплених показників і гарантій, що встановлюють мінімально допустимий рівень забезпечення прав і соціальних потреб військовослужбовців [27]. Підкреслюємо, що у системі НАТО стандартизація має гнучкий характер і реалізується через формування спільних принципів, рекомендацій і моделей, які адаптуються на національному рівні.

Таким чином, теоретико-методологічні засади стандартизації соціально-правового захисту військовослужбовців у країнах НАТО ґрунтуються на поєднанні прав людини, соціальної держави та безпекової політики, де соціальний захист розглядається не лише як гарантія прав, а як стратегічний ресурс забезпечення обороноздатності, що створює концептуальну основу для адаптації відповідних стандартів в Україні з урахуванням умов воєнного часу та необхідності підвищення ефективності публічного управління у сфері безпеки і оборони.

Інституційна модель соціально-правового захисту військовослужбовців у країнах НАТО ґрунтується на багаторівневій системі управління, яка забезпечує узгодженість політики, ресурсів та практик реалізації соціальних гарантій. Ефективність соціального захисту прямо залежить від інтеграції інституційних механізмів і їх координації на різних рівнях. На наднаціональному рівні ключову роль відіграє North Atlantic Treaty Organization, яка формує політики, стандарти та рекомендації, що впливають на соціальну складову оборонної політики. Зокрема, у системі НАТО функціонує NATO Standardization Office, що координує стандартизаційні процеси, включаючи питання взаємосумісності та управління ресурсами [16]. Крім того, фінансово-інституційний вимір забезпечується через спільні бюджети та інвестиційні програми НАТО, які підтримують оборонну інфраструктуру та управлінські системи [11]. Отже, НАТО не створює жорстко уніфіковану систему соціального захисту, однак через механізми стандартів і фінансування формується єдиний інституційний простір, який впливає на національні моделі.

ISSN 3041-1793 Online

Національний рівень є визначальним у практичній реалізації соціально-правового захисту. У більшості країн НАТО дана функція покладена на уряди та міністерства оборони, які координують діяльність спеціалізованих агентств. Наприклад:

- Department of Veterans Affairs забезпечує комплексну підтримку ветеранів (медичну, соціальну, фінансову) [28];
- National Office for Veterans and Victims of War здійснює соціальну підтримку та визнання статусу ветеранів [19].

Згідно з аналітичними матеріалами OECD, країни НАТО активно впроваджують політики підтримки переходу від військової служби до цивільного життя, включаючи працевлаштування, психологічну допомогу та підтримку сімей [22]. Погоджуємось із підходом OECD, оскільки він підтверджує ключову роль держави, однак зазначимо, що сучасна модель дедалі більше включає елементи державно-приватного партнерства.

Відомчий рівень забезпечує безпосередню реалізацію соціальних гарантій через мережу спеціалізованих служб. До них належать військові медичні установи, центри психологічної підтримки, служби підтримки сімей, а також соціальні підрозділи в структурах збройних сил. Наприклад, у країнах НАТО реалізуються програми підтримки сімей військовослужбовців, зокрема програми допомоги молодим батькам, що включають соціальний супровід, навчання та психологічну підтримку [18]. Окрему роль відіграють громадські та благодійні організації, які забезпечують підтримку військовослужбовців і їхніх сімей на рівні громад.

З метою систематизації інституційної моделі забезпечення соціально-правового захисту військовослужбовців у країнах НАТО доцільно узагальнити ключові рівні управління, суб'єкти реалізації та їх функціональне призначення.

Таблиця 1
Інституційні рівні та суб'єкти соціально-правового захисту
військовослужбовців у країнах НАТО

Рівень	Основні суб'єкти	Функції
Наднаціональний	НАТО, NATO Standardization Office	стандартизація, політики, фінансування
Національний	уряди, міністерства оборони, агентства ветеранів	законодавство, фінансування, управління
Відомчий	військові частини, соціальні служби, НУО	реалізація програм, підтримка сімей

Авторська розробка.

Отже, узагальнення інституційних рівнів і суб'єктів соціально-правового захисту військовослужбовців у країнах НАТО свідчить про наявність

багаторівневої, ієрархічно організованої та водночас інтегрованої системи, в якій кожен рівень виконує чітко визначені функції.

Варто зазначити, що, фінансове забезпечення соціального захисту в країнах НАТО здійснюється через державні бюджети, страхові системи, компенсаційні фонди та міжнародні інструменти, зокрема трастові фонди НАТО. Фонди забезпечують фінансування програм розвитку, реабілітації та підтримки партнерських країн [17]. Фінансова стабільність є ключовою умовою ефективності соціального захисту, однак у військовій сфері вона повинна мати довгостроковий і гарантований характер.

Особливістю країн НАТО є інтеграція соціального захисту у систему оборонного планування, що проявляється у включенні соціальних програм до загальної структури безпекової політики. Як показує дослідження С. Сівкова, реінтеграція військовослужбовців розглядається як комплексний процес, що включає професійну адаптацію, медичну реабілітацію, соціальну підтримку, а також допомогу сім'ям [24]. Погоджуємось із підходом автора, адже інтеграція забезпечує не лише соціальний захист, а й підвищення боєздатності через підтримку людського потенціалу.

Отже, інституційна модель соціально-правового захисту військовослужбовців у країнах НАТО базується на багаторівневій системі управління, де наднаціональні стандарти поєднуються з національними політиками та відомчими механізмами реалізації. Її ключовими характеристиками є інституційна інтегрованість, фінансова стабільність та орієнтація на підтримку військовослужбовця і його сім'ї як центрального елемента оборонної системи, що створює науково обґрунтовану основу для адаптації відповідної моделі в Україні в умовах воєнних викликів та євроатлантичної інтеграції.

Практики стандартизації у країнах НАТО проявляються, як узгоджений набір мінімальних вимог і управлінських рішень, які держави-члени наповнюють власним змістом через національне право та бюджети. Стандартизація працює через спільні підходи до структури витрат, доктринальні документи, типові інструменти соціального забезпечення та порівнюваність показників. Найпомітніше це видно в тому, що НАТО використовує уніфіковане визначення оборонних видатків, де видатки на персонал включають пенсії пенсіонерам, тобто пенсійний компонент прямо "вшитий" у фінансову рамку оборони [7].

Щодо грошового забезпечення, варто зазначити, що стандартизована практика в межах НАТО – це чітка тарифікація виплат за званням/ посадою/вислугою та прозорість правил нарахування. Як приклад відкритих офіційних механізмів можна навести публікацію таблиць базової оплати у США через DFAS (Defense Finance and Accounting Service – Служба фінансів і бухгалтерського обліку оборони), де базова оплата визначається за грейдом і

ISSN 3041-1793 Online

роками служби [20]. Ми погоджуємось із підходом прозорої тарифікації як стандарту належного врядування, але наголошуємо, для цілей стандартизації важливий не сам розмір виплат, а передбачуваність правил та можливість аудиту.

Також для країн НАТО типовими є державні/квазідержавні схеми страхування. У США базовим прикладом є SGLI (Servicemembers' Group Life Insurance – групове страхування життя військовослужбовців), яке адмініструє VA (Department of Veterans Affairs – Міністерство у справах ветеранів) [23]. Страхування є інструментом розподілу ризику служби, однак для стандартів НАТО критичною є масовість охоплення та автоматизм доступу.

Практика компенсацій часто поєднує страхові виплати та державні виплати/пільги. Для США показовою є VA disability compensation (компенсація у зв'язку з інвалідністю), що визначається як щомісячна неоподатковувана виплата за станами, пов'язаними зі службою, включно із психічним здоров'ям, наприклад ПТСР [30]. Ми погоджуємось із підходом “службове ушкодження → гарантований канал компенсації”, але додаємо: у стандартизації важлива єдність медико-правових критеріїв встановлення причинного зв'язку.

Пенсійний компонент у країнах НАТО є структурною частиною персональних витрат у секторі безпеки та оборон. НАТО прямо фіксує, що персональні видатки включають пенсії пенсіонерам, що забезпечує порівнюваність бюджетів між країнами [7]. Як приклад інституційно спрощеного механізму можна навести підхід Великої Британії, де усі військовослужбовці автоматично включені до пенсійної схеми Збройних сил [Pensions and compensation]. Частково погоджуємось із твердженням, що пенсії є лише соціальною гарантією після служби, адже у практиці країн НАТО пенсійні правила – також довгостроковий інструмент управління людським капіталом і планування комплектування.

Ключова особливість НАТО-підходу – доктринальна стандартизація медичного забезпечення. Спільна доктрина НАТО з медичного забезпечення прямо задає рамку принципів і організації медичної підтримки у спільних операціях, спираючись на узгоджені документи Військового комітету та STANAG 2228 (угода про стандартизацію) [2]. У доктрині домінує теза про необхідність безперервної медичної допомоги: від первинної допомоги при евакуації до реабілітації та психологічної підтримки. На нашу думку, для стандартів соціально-правового захисту критичним є перехід від доктрини до правових гарантій доступу (тобто “має існувати система” → “кожен військовий має право і реальний доступ”). Окремим блоком є психологічна підтримка та посттравматичні стани. Включення психічного здоров'я до переліку станів, що можуть давати право на компенсації/підтримку, як у VA disability compensation, демонструє тенденцію до психологічної допомоги як стандарту, а не винятку [30].

Сімейно-орієнтована стандартизація у НАТО-країнах проявляється через цільові програми підтримки у сферах житла, освіти, психологічної допомоги, зайнятості партнера/партнерки та сервісів під час розгортання. Для Великої Британії показовою є UK Armed Forces Families Strategy 2022–2032, яка прямо описує виклики мобільності, розлуки та доступу до якісної освіти/медицини/житла для військовослужбовців та їхніх сімей [29]. Для США як приклад сервісної стандартизації можна навести Military OneSource – систему цілодобового доступу до ресурсів і конфіденційної допомоги для військових та їхніх сімей, а також перелік програм (зокрема Military & Family Life Counseling – короткострокове конфіденційне консультування для військових і сімей) [15]. Ми погоджуємось із підходами, де сім'я є повноцінним об'єктом соціальної політики оборонного сектора, але для стандартів важливо, щоб вони мали вимірювані індикатори та відповідальних виконавців.

Важливим практичним виміром є військова дисципліна та військова юстиція. Узагальнення стандартів і рекомендацій OSCE/ODIHR та DCAF фіксує, що держави мають “межі розсуду”, але водночас повинні забезпечувати сумісність дисциплінарних процедур і судочинства з правами людини [12]. Варто зауважити, що у контексті соціально-правового захисту стандарти правової процедури є таким самим стандартом, як виплати чи медицина, оскільки забезпечують реальний захист прав військовослужбовців та членів їхніх сімей.

Таблиця 2

Практики стандартизації соціально-правового захисту у країнах НАТО: інструменти та джерела верифікації

Напрямок	Типові стандартизовані інструменти
Матеріальне забезпечення	тарифікація грошового забезпечення, правила надбавок
Страховання та компенсації	групове страхування, механізми компенсації за службові ушкодження
Пенсійні системи	включення пенсій у персональні витрати, автоматичне членство в схемах
Медична допомога і реабілітація	доктринальна стандартизація, STANAG, протоколи медпідтримки
Підтримка сімей	сімейні стратегії, консультативні сервіси, програми добробуту
Правові гарантії	стандарти прав людини у військах, дисципліна/юстиція з гарантіями процедури

Таблицю складено автором на основі узагальнення джерел [2; 20; 23; 29].

Таким чином, практики стандартизації в країнах НАТО формують цілісний портфель гарантій, де фінансові механізми, медицина, підтримка сімей та правові процедури взаємно підсилюють одне одного, а стандартизація виявляється у єдності інструментів, прозорості правил та порівнюваності

ISSN 3041-1793 Online

показників. Для України ключовим уроком є потреба перенести стандартність із рівня декларацій на рівень процедур: гарантований доступ до виплат/медицини/реабілітації, вимірювані сімейні програми та процесуальні гарантії правового захисту.

Порівняння моделей соціально-правового захисту військовослужбовців і членів їхніх сімей у країнах НАТО доцільно здійснювати через кластери держав за домінуючою логікою забезпечення гарантій: високогарантійні соціально-державні моделі, більш гнучкі/ринково-орієнтовані моделі та трансформаційні моделі. К. Касару та Е. Оллсон, аналізуюючи добробут військових сімей у різних країнах, довели, що відмінності у державних моделях соціальної політики та військових системах створюють помітно різні «профілі» доступу до послуг і підтримки [14]. Погоджуємось із тезою авторів, однак уточнюємо, для теми стандартизації в НАТО ключовим є порівнюваність гарантій за функціями і наявність мінімальних стандартів якості на рівні практик та інституцій.

У німецькій моделі сильним елементом є інституційна вбудованість соціальної підтримки у структуру збройних сил. Так, соціальні служби Бундесверу прямо надають консультації щодо підтримки сімейних опікунів, допомагають із заявами на статус догляду, спеціальні відпустки тощо [9]. Одночасно Медична служба Бундесверу відповідає за медичне забезпечення військовослужбовців та членів їхніх сімей у світі, прямо вказуючи на підтримку як одну зі своїх функцій [25].

Французька практика демонструє зв'язок між ветеранською інституцією та режимом компенсацій. Держава через Національний офіс у справах ветеранів і жертв війни здійснює супровід постраждалих до моменту надання військової пенсії з інвалідності, включно з наслідками фізичного або психологічного ушкодження [6]. Наголошуємо: для стандартизації в НАТО важливо, щоб маршрут від травми до гарантій мав єдині, прозорі й доступні процедури.

У Канаді помітним прикладом фінансового стандарту є Income Replacement Benefit (IRB – допомога із заміщення доходу). Стандарт гарантує, що сукупний дохід військовослужбовця буде щонайменше 90% від валової допенсійної (до звільнення) зарплати, поки ветеран бере участь у програмах реабілітації/професійної допомоги або має знижену здатність до заробітку [13]. Додатково стандарт адмініструє допомогу на освіту і навчання як елемент реінтеграції військовослужбовців.

Американська модель характеризується масштабністю сервісної системи VA і значною диференціацією програм за категоріями потреб. Наприклад, Caregiver Support Program (CSP – програма підтримки доглядальників) забезпечує клінічні послуги, ресурси та підтримку членам сімей та доглядальників

військовослужбовців у системі [5]. Великобританія розвиває модель через Armed Forces Covenant (Ковенант Збройних сил) – обов’язок держави й суспільства, що військові, ветерани та їхні сім’ї мають бути справедливо забезпечені та не зазнавати обмеження доступом до послуг. Офіційні урядові матеріали підкреслюють саме принцип недискримінації та справедливого доступу [3].

Таблиця 3
Порівняння моделей соціально-правового захисту (кластери НАТО) за ключовими критеріями

Критерій	Високі гарантії (Німеччина, Франція, Канада)	Гнучкі/ринкові (США, Велика Британія)
Рівень соціальних гарантій	Системно інтегрований у державну/відомчу інфраструктуру (соцслужби, медицина, компенсації)	Високий за спектром програм, але складні “маршрути доступу”; принципові рамки справедливого доступу
Обсяг фінансування	З акцентом на реабілітацію/доходи/послуги (напр., IRB 90% у Канаді)	Значний, але розпорошений по програмах/рівнях
Інтегрованість системи	Висока (відомча соціальна інфраструктура + медична система)	Середня/висока, але фрагментована за програмами; потребує навігації
Роль держави	Домінуюча (державні інституції + відомчі служби)	Сильна, але з більшим простором для ринкових/недержавних елементів сервісу
Підтримка сімей	Розвинена (соцслужби, супровід, сімейні сервіси)	Формалізована через принцип недискримінації та спеціальні програми
Реабілітаційна політика	Сильний акцент (медицина+стійкість+реабілітація)	Потужна, але програмна мозаїка

Авторська розробка.

Порівняльний аналіз підтверджує, що у НАТО стандартизація соціально-правового захисту проявляється як стандартизація функцій і процедур. Найбільш корисними для України є практики, які створюють прозорі й швидкі траєкторії від потреби військового/сім’ї до послуги: (а) відомчі соціальні служби та медицина (Німеччина), (б) інтеграція доходу з реабілітацією та освітою (Канада), (в) принцип недискримінації та особлива увага як базова рамка (Велика Британія).

Доцільно зауважити, що стандартизація соціально-правового захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей у країнах НАТО розвивається в умовах, коли Альянс одночасно прагне до інтегрованості та зберігає суверенне право держав-членів визначати власні соціальні моделі. Подвійна

ISSN 3041-1793 Online

логіка створює структурні виклики, оскільки з одного боку, потрібні спільні орієнтири й порівнюваність, а з іншого – на практиці діють різні правові режими, бюджети й соціальні традиції. Альянс здатен формувати спільні процедури, але не створює єдиного обов'язкового соціального стандарту для військових (зокрема щодо рівня виплат чи набору піл'яг), оскільки це виходить за межі наднаціональних повноважень. Різні країни можуть декларувати гарантії, але їх фактична забезпеченість залежить від національних правил доступу, а не від формальної приналежності до НАТО.

Нерівномірність економічного потенціалу союзників створює асиметрію у можливостях фінансувати однаково дорогі соціальні гарантії. У аналітичному документі OECD 2026 року підкреслено, що зростання оборонних бюджетів накладається на уже наявні фіскальні напруження (старіння населення, витрати на охорону здоров'я та інші довгострокові зобов'язання), що змушує уряди балансувати пріоритети [10]. Тобто, стандартизація без урахування фіскальної спроможності може призвести до стандартів лише на папері. Коректним є порівняння не абсолютних сум, а частки видатків, охоплення програмами та результативності (наприклад, швидкість доступу до реабілітації військовослужбовців). Даний виклик доцільно описувати, як конкуренцію ресурсів між обороною та соціальною політикою. Отже, дисбаланс виникає тоді, коли нарощування технічного компонента оборони не супроводжується пропорційним розвитком людського виміру (підтримки військовослужбовців та членів їхніх сімей).

Посттравматичні стани та труднощі реінтеграції військовослужбовців становлять складний довгостроковий виклик, що обмежено піддається уніфікованій стандартизації внаслідок інституційної різнорідності систем охорони здоров'я та соціального забезпечення в країнах НАТО. Ефективна реінтеграція передбачає реалізацію комплексного міжсекторального підходу, який інтегрує медичні, освітні, трудові, сімейно-соціальні та місцеві інституційні механізми підтримки. Водночас у межах стандартизації доцільно зосередитися на формалізації маршрутів надання допомоги, визначенні мінімальних гарантованих пакетів послуг, встановленні нормативів своєчасності доступу, а також впровадженні системи вимірюваних індикаторів результативності, зокрема рівня охоплення психологічною підтримкою та показників повернення до зайнятості після проходження відповідних програм.

Таблиця 4

Ключові проблеми стандартизації соціального захисту в НАТО

Проблема	Як проявляється на практиці	Що саме можна стандартизувати
Немає обов'язкового стандарту	добровільність імплементації; різні соціальні режими	процедурні мінімальні вимоги, терміни, підзвітність
Різний рівень економічного розвитку	різні фіскальні можливості фінансувати гарантії	порівняння часток витрат, охоплення, результати
Дисбаланс «оборона–соціальні витрати»	ризик витіснення соціальних видатків	інтеграція людського виміру в оборонне планування
Зростання пенсійних витрат	персональні витрати зменшують ресурс модернізації	фінансова стійкість пенсійних схем, прозорість обліку
ПТСР і реінтеграція	довгостроковий попит на медичні/соціальні послуги	стандарт маршрутів допомоги та індикаторів результатів

Авторська розробка.

Таким чином, головний виклик стандартизації в НАТО полягає у відсутності єдиного обов'язкового соціального стандарту, але це не скасовує можливості стандартизувати процедури, критерії доступу та показники якості. Економічна неоднорідність союзників і фіскальний тиск роблять критично важливим перехід від порівняння рівнів виплат до порівняння функціональної спроможності системи. Отже, для України вектор адаптації стандартів НАТО має включати фінансову стійкість та індикаторну систему оцінювання ефектів соціального захисту.

Аналіз інституційних моделей, фінансових механізмів і процедурної стандартизації у країнах НАТО дозволяє сформувати цілісну рамку адаптації відповідних підходів в Україні. В умовах воєнного часу та одночасної євроатлантичної інтеграції адаптація повинна мати системний характер і охоплювати інституційний, нормативно-правовий, фінансово-економічний, соціально-гуманітарний та цифровий виміри публічного управління. Імплементація стандартів НАТО має здійснюватися за логікою “від закріплення базових гарантій – до чітких маршрутів доступу, вимірюваних показників та персональної відповідальності інституцій”.

Інституційна адаптація передбачає подолання фрагментарності системи соціального забезпечення військовослужбовців шляхом створення єдиного центру координації соціально-правового захисту. Такий центр має виконувати функції стратегічного планування, міжвідомчої інтеграції та моніторингу результативності програм. На відміну від існуючої моделі, де функції розпоршені між Міністерством оборони України, Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством соціальної політики України, доцільною є модель інтегрованої координації, що забезпечує узгоджене формування політики, єдині маршрути доступу до послуг, централізований моніторинг показників, а також стратегічне планування ресурсів.

ISSN 3041-1793 Online

Інституційна інтеграція має здійснюватися за принципом “єдиного вікна” для військовослужбовця та членів його сім’ї, що відповідає практикам країн НАТО, де соціальний захист інтегровано в систему оборонного планування. Нормативна адаптація має ґрунтуватися на кодифікації законодавства у сфері соціального захисту військовослужбовців, що дозволить усунути дублювання норм та прогалини. Також доцільно закріпити єдині мінімальні стандарти гарантій, зокрема:

- гарантований доступ до медичної допомоги та реабілітації;
- стандартизовані правила компенсації службових ушкоджень;
- чіткі строки призначення виплат;
- процесуальні гарантії правового захисту.

На відміну від декларативного закріплення гарантій, стандарт НАТО-підходу передбачає формалізацію критеріїв доступу та процедур доведення причинного зв’язку між службою і шкодою здоров’ю, що було продемонстровано у зарубіжних моделях. Правова адаптація повинна включати не лише перелік пільг, а й єдині процесуальні алгоритми їх реалізації.

Фінансова адаптація стандартів НАТО вимагає переходу до стабільних та довгострокових моделей фінансування соціального захисту. Ключовими напрямами є:

- формування гарантованої частки оборонного бюджету на персональні витрати;
- запровадження страхових механізмів розподілу ризиків служби;
- створення довгострокових пенсійних моделей як інструменту управління людським капіталом.

Особливу увагу слід приділити поєднанню компенсаційних виплат із програмами реабілітації та працевлаштування, що відповідає логіці інтеграції доходу та відновлення працездатності, характерній для окремих країн НАТО.

Соціально-гуманітарна адаптація передбачає переорієнтацію системи з реактивної на превентивну модель. Пріоритетами є:

- комплексна підтримка сімей військовослужбовців;
- стандартизовані маршрути психологічної допомоги;
- інтеграція медичної, освітньої та соціальної підтримки;
- міжсекторальна координація реінтеграції.

Особливу увагу слід приділити стандартизації маршрутів допомоги при посттравматичних станах, із визначенням максимальних строків доступу, мінімального пакету послуг та показників результативності (частка охоплення реабілітацією, рівень повернення до зайнятості тощо).

Узгодженість таких механізмів із оборонною політикою відповідає підходам, що розглядають соціальний захист як елемент обороноздатності

держави. Як висновок, соціально-гуманітарна адаптація має забезпечити формування соціальної стійкості військовослужбовців та їхніх сімей. Адаптація стандартів НАТО у сфері соціально-правового захисту військовослужбовців в Україні повинна мати багаторівневий характер і ґрунтуватися на принципах інституційної інтегрованості, правової визначеності, фінансової стабільності, соціальної стійкості та цифрової прозорості.

Таким чином, стандартизація має перейти від формального закріплення гарантій до створення процедурно вимірюваної системи, де кожна соціальна гарантія має визначений маршрут доступу, відповідального суб'єкта, чіткий строк реалізації та індикатор результативності. Саме така модель дозволить інтегрувати соціально-правовий захист у систему оборонного планування та перетворити його на стратегічний ресурс зміцнення кадрового потенціалу сектору безпеки і оборони України.

Висновки та пропозиції. Аналіз показав, що стандартизація соціально-правового захисту військовослужбовців у країнах НАТО має функціонально-процедурний характер і не зводиться до жорсткої уніфікації соціальних моделей, ґрунтуючись на принципах універсальності гарантій, державної відповідальності, інституційної інтегрованості та орієнтації на підтримку військовослужбовців та членів їхніх сімей як стратегічного ресурсу обороноздатності держави. Порівняльний аналіз моделей країн НАТО підтвердив, що ключовим елементом стандартизації є передбачуваність механізмів реалізації гарантій та вимірюваність результатів. Для України основною проблемою залишається фрагментарність інституцій і недостатня процедурна узгодженість гарантій, що знижує їх ефективність в умовах воєнних викликів.

З метою адаптації стандартів НАТО в Україні доцільно забезпечити інституційну інтеграцію політики Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства соціальної політики України через запровадження координаційного механізму та принципу єдиного маршруту доступу до соціальних послуг. Фінансова модель має передбачати стабільне бюджетне планування персональних витрат, поєднання страхових і компенсаційних механізмів із програмами реабілітації та професійної адаптації. Соціально-гуманітарний вимір потребує стандартизації маршрутів психологічної допомоги та підтримки сімей військовослужбовців із визначенням вимірюваних індикаторів результативності.

Реалізація зазначених напрямів дозволить трансформувати систему соціально-правового захисту у процедурно впорядкований і стратегічно інтегрований механізм зміцнення кадрового потенціалу сектору безпеки і оборони України.

ISSN 3041-1793 Online

Література:

1. Сидоренко А. О. Соціальний захист членів сімей військовослужбовців в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 6. С. 151–155. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.06.27>
2. Allied Joint Doctrine for Medical Support (AJP-4.10). NATO. URL: https://www.coemed.org/files/stanags/01_AJP/AJP-4.10_EDC_V1_E_2228.pdf
3. Armed Forces Covenant: supporting information. Ministry of Defence (UK). URL: <https://www.gov.uk/government/collections/armed-forces-covenant-supporting-information>
4. Belousov V. D. Social protection of military servicemen in the context of providing social security of the state. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2024. No. 6. P. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2024.6.1>
5. Caregiver Support Program. U.S. Department of Veterans Affairs. URL: <https://www.caregiver.va.gov/>
6. Compensation for loss of loved ones. Gouvernement de la France. URL: <https://www.info.gouv.fr/guide-victimes-en/compensation-loss-of-loved-ones>
7. Defence Expenditure of NATO Countries (2014–2023). NATO. URL: https://www.nato.int/content/dam/nato/legacy-wcm/media_pdf/2024/3/pdf/240314-def-exp-2023-en.pdf
8. Dobrovolskyi S. The experience of the European Union countries and the USA in providing social and legal protection of military personnel. *Честь і закон*. 2024. № 2 (89). С. 50–54.
9. Family life and service in the Bundeswehr. Bundeswehr. URL: <https://www.bundeswehr.de/en/about-bundeswehr/identity-of-the-bundeswehr/equal-opportunities/family-life-and-service-bundeswehr>
10. Fiscal and macroeconomic impacts of defence spending : report / Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/03/fiscal-and-macroeconomic-impacts-of-defence-spending_2b5faa5f/b4860378-en.pdf
11. Funding NATO. NATO. URL: <https://www.nato.int/en/what-we-do/introduction-to-nato/funding-nato>
12. Human Rights of Armed Forces Personnel: International Human Rights Law : factsheet. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights. URL: <https://odhr.osce.org/sites/default/files/f/documents/0/d/480176.pdf>
13. Income Replacement Benefit. Veterans Affairs Canada. URL: <https://www.veterans.gc.ca/en/financial-programs-and-services/income-support/income-replacement-benefit>
14. Kasearu, K., Olsson, A.-M. E. A systemic perspective on children's well-being in military families in different countries. *Journal of Military, Veteran and Family Health*. 2019. Vol. 5, No. S2. P. 79–96. URL: <https://doi.org/10.3138/jmvfh.2019-0010>
15. Military OneSource. U.S. Department of Defense. URL: <https://www.militaryonesource.mil/>
16. NATO Standardization Office. NATO. URL: <https://www.nato.int/en/about-us/organization/nato-structure/nato-standardization-office>
17. NATO Trust Funds. NATO. URL: <https://www.nato.int/en/what-we-do/partnerships-and-cooperation/nato-trust-funds>
18. New Parent Support Program. Military OneSource. URL: <https://www.militaryonesource.mil/benefits/new-parent-support-program/>
19. Office national des anciens combattants et victimes de guerre // Ministère des Armées (France). URL: <https://www.defense.gouv.fr/nos-blesses/organismes-institutionnels/office-national-anciens-combattants-victimes-guerre>
20. Pay Tables. Defense Finance and Accounting Service (DFAS). URL: <https://www.dfas.mil/MilitaryMembers/payentitlements/Pay-Tables/>

21. Pensions and compensation for veterans. URL: <https://www.gov.uk/guidance/pensions-and-compensation-for-veterans>
22. Policies and practices to strengthen targeted support to veterans and their families in Ukraine. OECD. URL: <https://www.oecd.org/en/events/2025/12/policies-and-practices-to-strengthen-targeted-support-to-veterans-and-their-families-in-ukraine.html>
23. Servicemembers' Group Life Insurance (SGLI). U.S. Department of Veterans Affairs. URL: <https://www.va.gov/life-insurance/options-eligibility/sgli/>
24. Sivkov S. International experience of war veterans' reintegration. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2025. No. 4. P. 143–148. DOI: <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2025.4.22>
25. The Bundeswehr Medical Service : вебсайт / Bundeswehr. URL: <https://www.bundeswehr.de/en/organization/joint-support-command/the-bundeswehr-medical-service>
26. The right of association in the armed forces – citizen in uniform. European Organisation of Military Associations and Trade Unions. URL: <https://euromil.org/the-right-of-association-in-the-armed-forces-citizen-in-uniform>
27. Trufanova Y., Maika N. Social protection of military officers under the conditions of the state of martial: separate legal aspects. *Actual Problems of Law*. 2023. No. 3. P. 45–49. DOI: <https://doi.org/10.35774/app2023.03.045>.
28. U.S. Department of Veterans Affairs. URL: <https://department.va.gov/>
29. UK Armed Forces Families Strategy 2022 to 2032. Ministry of Defence. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/61e80893e90e07037ac9e10b/UK_Armed_Forces_Families_Strategy_2022_to_2032.pdf
30. VA disability compensation. URL: <https://www.va.gov/disability/>

References:

1. Sydorenko, A. O. (2022). Sotsialnyi zakhyst chleniv simej viiskovosluzhbovtiv v Ukraini: problemy ta shliakhy yikh vyryshennia [Social protection of family members of military personnel in Ukraine: problems and ways of their solution]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, No. 6, 151–155. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.06.27> [in Ukrainian].
2. Allied Joint Doctrine for Medical Support (AJP-4.10). NATO. URL: https://www.coemed.org/files/stanags/01_AJP/AJP-4.10_EDC_V1_E_2228.pdf
3. Armed Forces Covenant: supporting information. Ministry of Defence (UK). URL: <https://www.gov.uk/government/collections/armed-forces-covenant-supporting-information>
4. Belousov V. D. Social protection of military servicemen in the context of providing social security of the state. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2024. No. 6. P. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2024.6.1>
5. Caregiver Support Program. U.S. Department of Veterans Affairs. URL: <https://www.caregiver.va.gov/>
6. Compensation for loss of loved ones. Gouvernement de la France. URL: <https://www.info.gouv.fr/guide-victimes-en/compensation-loss-of-loved-ones>
7. Defence Expenditure of NATO Countries (2014–2023). NATO. URL: https://www.nato.int/content/dam/nato/legacy-wcm/media_pdf/2024/3/pdf/240314-def-exp-2023-en.pdf
8. Dobrovolskyi S. The experience of the European Union countries and the USA in providing social and legal protection of military personnel. *Честь і закон*. 2024. № 2 (89). С. 50–54.
9. Family life and service in the Bundeswehr. Bundeswehr. URL: <https://www.bundeswehr.de/en/about-bundeswehr/identity-of-the-bundeswehr/equal-opportunities/family-life-and-service-bundeswehr>
10. Fiscal and macroeconomic impacts of defence spending : report / Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/03/fiscal-and-macroeconomic-impacts-of-defence-spending_2b5faa5f/b4860378-en.pdf

ISSN 3041-1793 Online

11. Funding NATO. NATO. URL: <https://www.nato.int/en/what-we-do/introduction-to-nato/funding-nato>
12. Human Rights of Armed Forces Personnel: International Human Rights Law : factsheet. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights. URL: <https://odhr.osce.org/sites/default/files/f/documents/0/d/480176.pdf>
13. Income Replacement Benefit. Veterans Affairs Canada. URL: <https://www.veterans.gc.ca/en/financial-programs-and-services/income-support/income-replacement-benefit>
14. Kasearu, K., Olsson, A.-M. E. A systemic perspective on children's well-being in military families in different countries. *Journal of Military, Veteran and Family Health*. 2019. Vol. 5, No. S2. P. 79–96. URL: <https://doi.org/10.3138/jmvfh.2019-0010>
15. Military OneSource. U.S. Department of Defense. URL: <https://www.militaryonesource.mil/>
16. NATO Standardization Office. NATO. URL: <https://www.nato.int/en/about-us/organization/nato-structure/nato-standardization-office>
17. NATO Trust Funds. NATO. URL: <https://www.nato.int/en/what-we-do/partnerships-and-cooperation/nato-trust-funds>
18. New Parent Support Program. Military OneSource. URL: <https://www.militaryonesource.mil/benefits/new-parent-support-program/>
19. Office national des anciens combattants et victimes de guerre // Ministère des Armées (France). URL: <https://www.defense.gouv.fr/nos-blesses/organismes-institutionnels/office-national-anciens-combattants-victimes-guerre>
20. Pay Tables. Defense Finance and Accounting Service (DFAS). URL: <https://www.dfas.mil/MilitaryMembers/payentitlements/Pay-Tables/>
21. Pensions and compensation for veterans. URL: <https://www.gov.uk/guidance/pensions-and-compensation-for-veterans>
22. Policies and practices to strengthen targeted support to veterans and their families in Ukraine. OECD. URL: <https://www.oecd.org/en/events/2025/12/policies-and-practices-to-strengthen-targeted-support-to-veterans-and-their-families-in-ukraine.html>
23. Servicemembers' Group Life Insurance (SGLI). U.S. Department of Veterans Affairs. URL: <https://www.va.gov/life-insurance/options-eligibility/sgli/>
24. Sivkov S. International experience of war veterans' reintegration. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2025. No. 4. P. 143–148. DOI: <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2025.4.22>
25. The Bundeswehr Medical Service : вебсайт / Bundeswehr. URL: <https://www.bundeswehr.de/en/organization/joint-support-command/the-bundeswehr-medical-service>
26. The right of association in the armed forces – citizen in uniform. European Organisation of Military Associations and Trade Unions. URL: <https://euromil.org/the-right-of-association-in-the-armed-forces-citizen-in-uniform>
27. Trufanova Y., Maika N. Social protection of military officers under the conditions of the state of martial: separate legal aspects. *Actual Problems of Law*. 2023. No. 3. P. 45–49. DOI: <https://doi.org/10.35774/app2023.03.045>.
28. U.S. Department of Veterans Affairs. URL: <https://department.va.gov/>
29. UK Armed Forces Families Strategy 2022 to 2032. Ministry of Defence. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/61e80893e90e07037ac9e10b/UK_Armed_Forces_Families_Strategy_2022_to_2032.pdf
30. VA disability compensation. URL: <https://www.va.gov/disability/>

Дата першого надходження статті до видання: 21.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 06.05.2026

Науково-практичний журнал

«Національні інтереси України»

№ 5(22) 2026

Формат 60x90/8. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:

ФОП «Жукова Ірина Віталіївна», Свідоцтво серія ДК № 7425 від 09.08.2021 р.